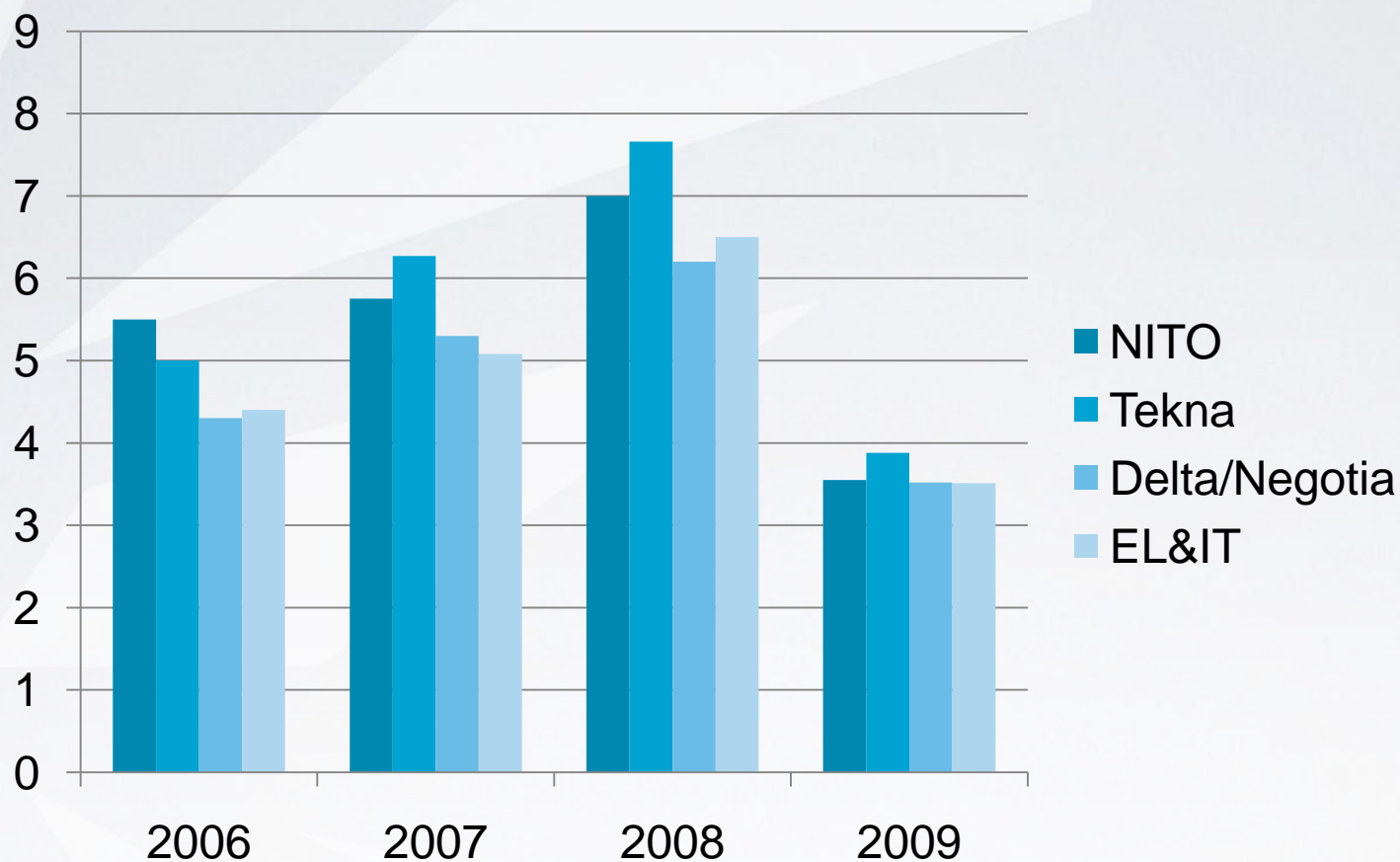

Lønnsoppgjørene i energibransjen
Tariffkonferanse Delta 9. mars 2010

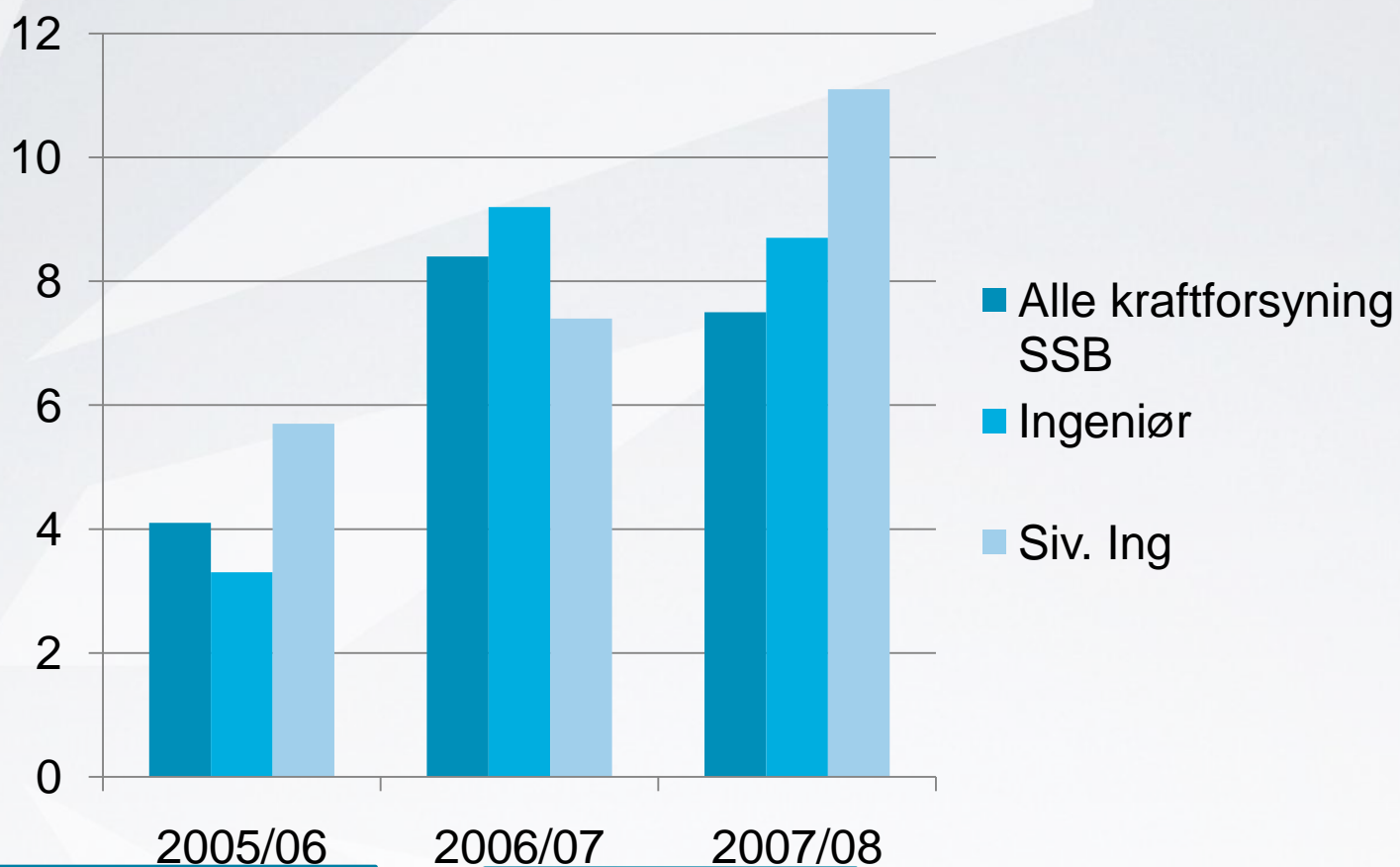
Ståle Borgersen, direktør, Energi Norge

Lønnsoppgjørene i bransjen

Tallene er basert på innrapporterte tall til Energi Norge om lønnsoppgjør per 01.07

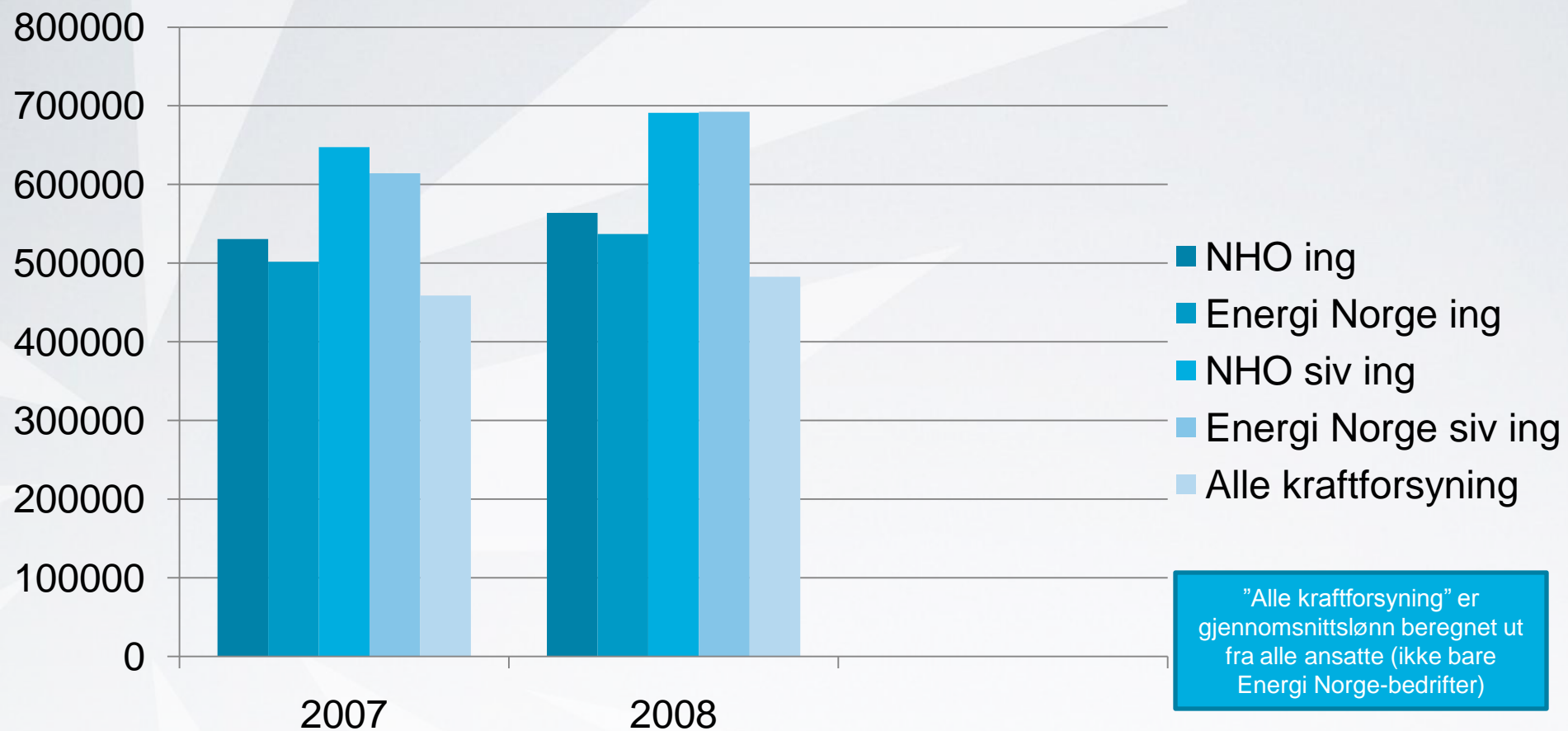
Lønntvæklingen i bransjen

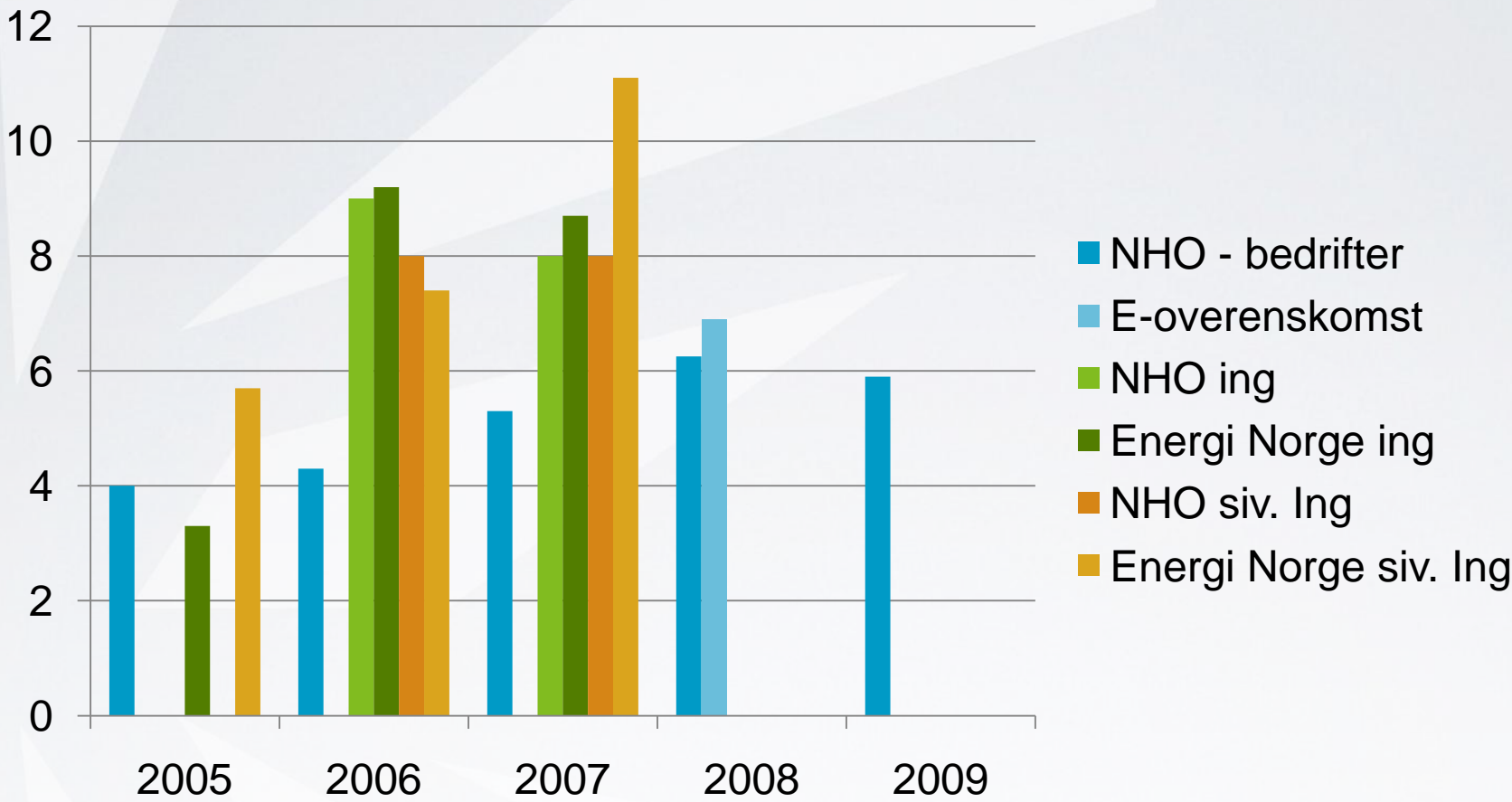
Ingeniør og siv. ing er basert på SSB-tall for Energi Norge – bedrifter per 01.10 i forhold til foregående år.

Alle SSB er alle ansatte innenfor område kraftforsyning per 01.10 i forhold til foregående år

Ingeniør og sivilingeniør – NHO og Energi Norge pr. 01.10.

Lønnsutvikling NHO og Energi Norge

Tall for NHO – bedrifter og E-overenskomst er fra TBU

Ing og siv. ing – tallene er per 01.10 (se innledning).

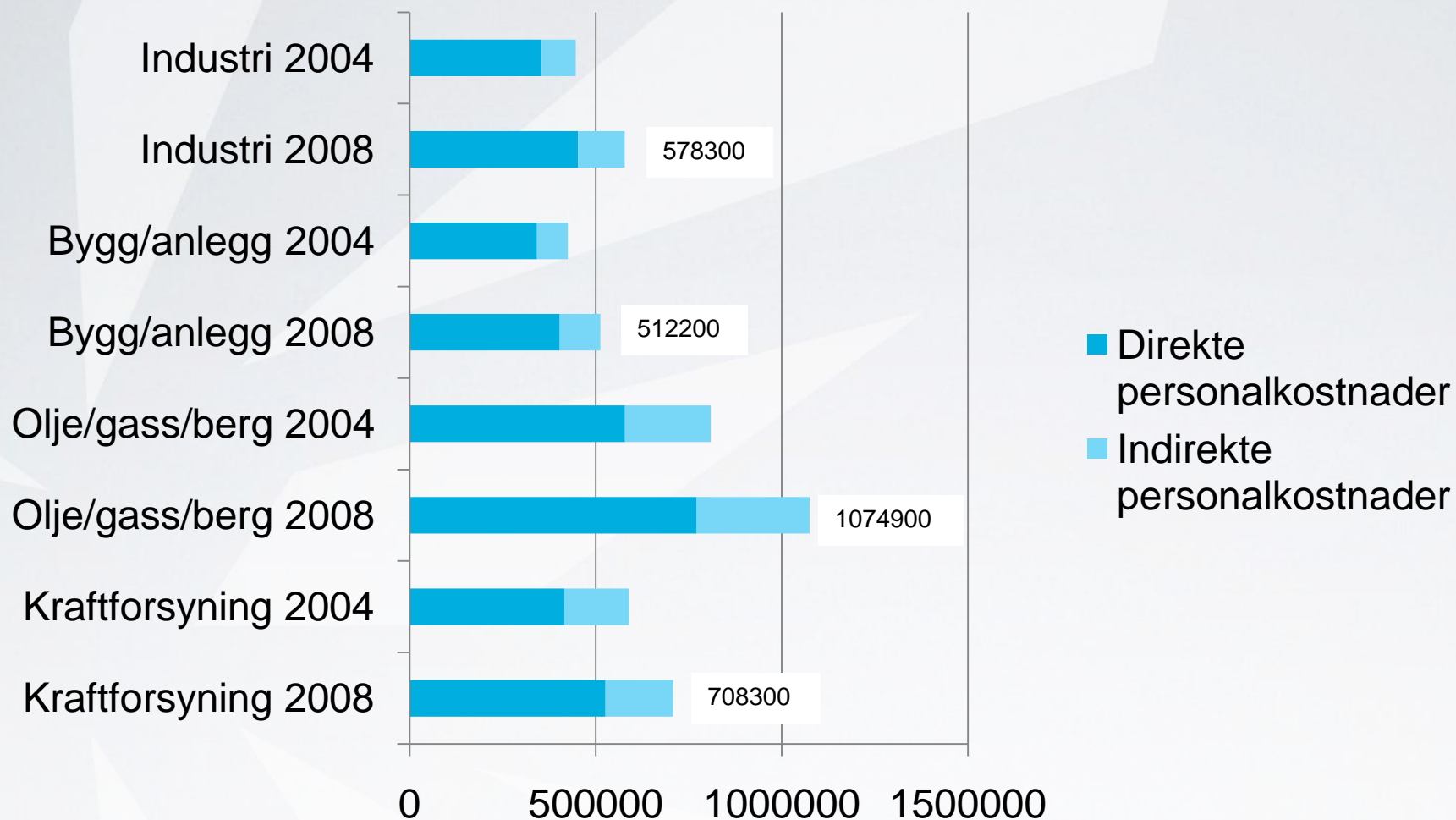
Lønnsindeks – gjennomsnittlig månedslønn*

* Månedslønn omfatter avtalt lønn, uregelmessige tillegg og bonus

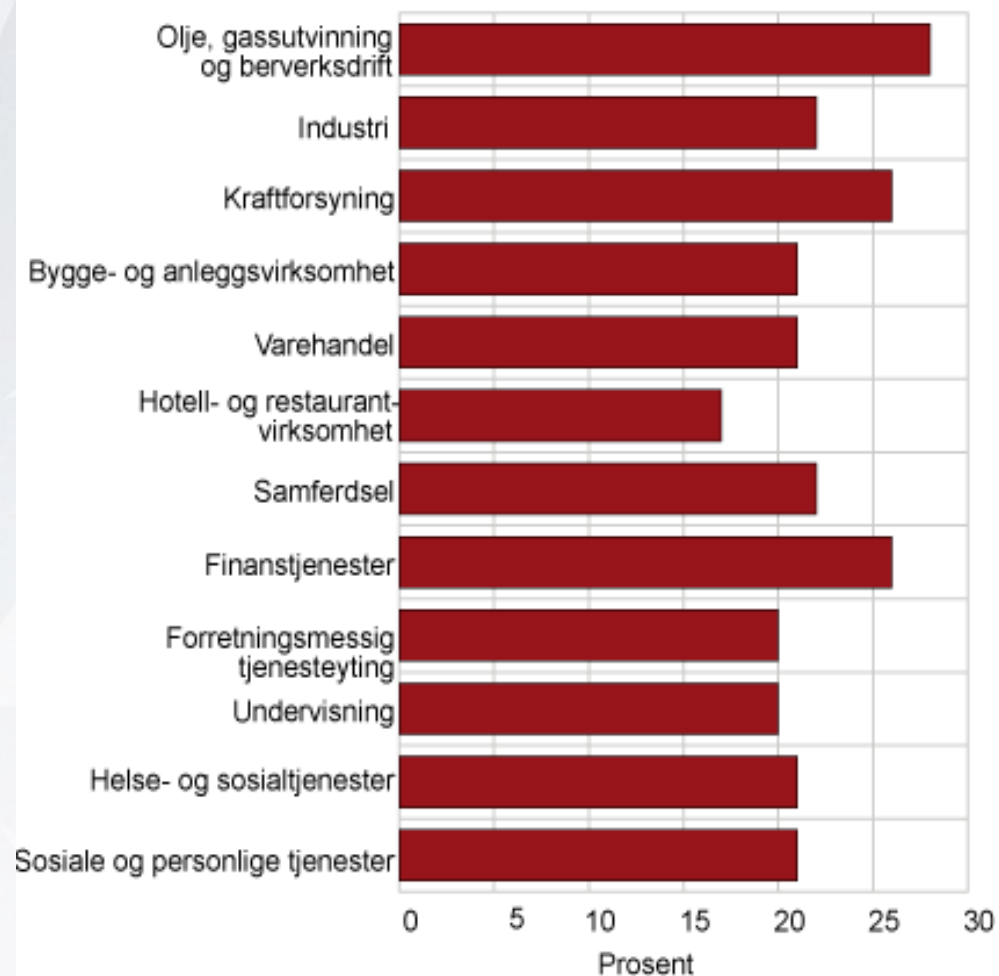
Kilde: SSB

Arbeidskraftkostnader i noen bransjer

Indirekte personalkostnader

Indirekte personalkostnader som andel av totale arbeidskraftskostnader, etter næringshovedområde. 2008. Prosent

Hovedutfordringer og målsetting

- Todeling av norsk økonomi
- Ringvirkninger i alle sektorer
- Finanskrisen er ikke avblåst for norsk næringsliv
- Lønnsutviklingen må reflektere den økonomiske situasjonen
- Bør ikke innføres andre kostnadsdrivende endringer

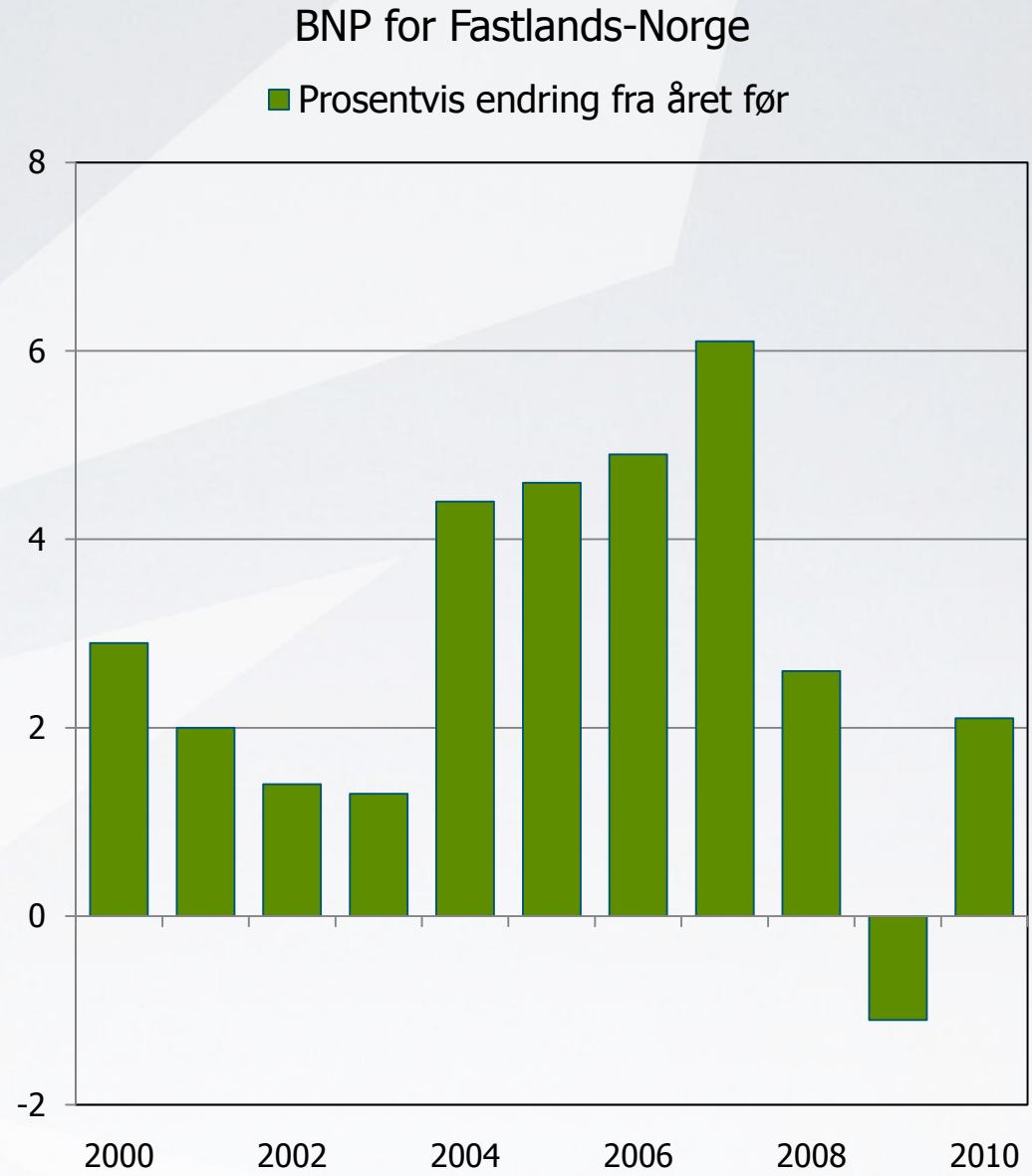
Målsetting :

Tariffoppgjøret må gjennomføres på en slik måte at norsk næringslivs konkurransevne styrkes gjennom forbedret produktivitet og en lønnsvekst som ikke blir høyere enn den gjennomsnittlige lønnsveksten i våre viktigste konkurrentland

To hovedtrekk ved norsk økonomi

Alvorlig krise – fall i BNP i for første gang i etterkrigstiden

Møtt med sterke motkonjunkturtiltak – 90 mrd utover handlingsregelen i 2009 og 2010

Kilde: SSB

Partene kan bidra med å bremse opp konkurranseulempen

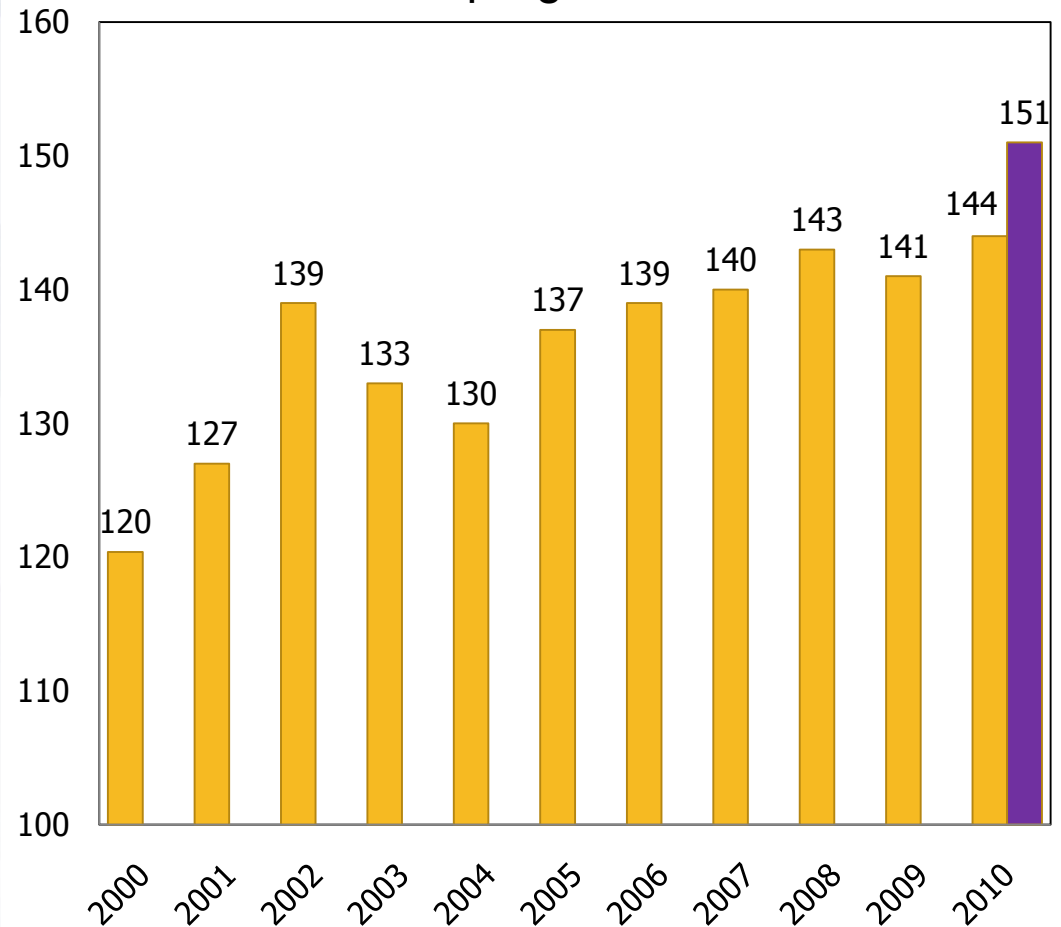
Kronen har styrket seg siden høsten 2009

Lønnskostnadene for industriarbeidere øker i forhold til handelspartnerne

Lønnskostnader for industriarbeidere i Norge i forhold til handelsveide grupper av land=100

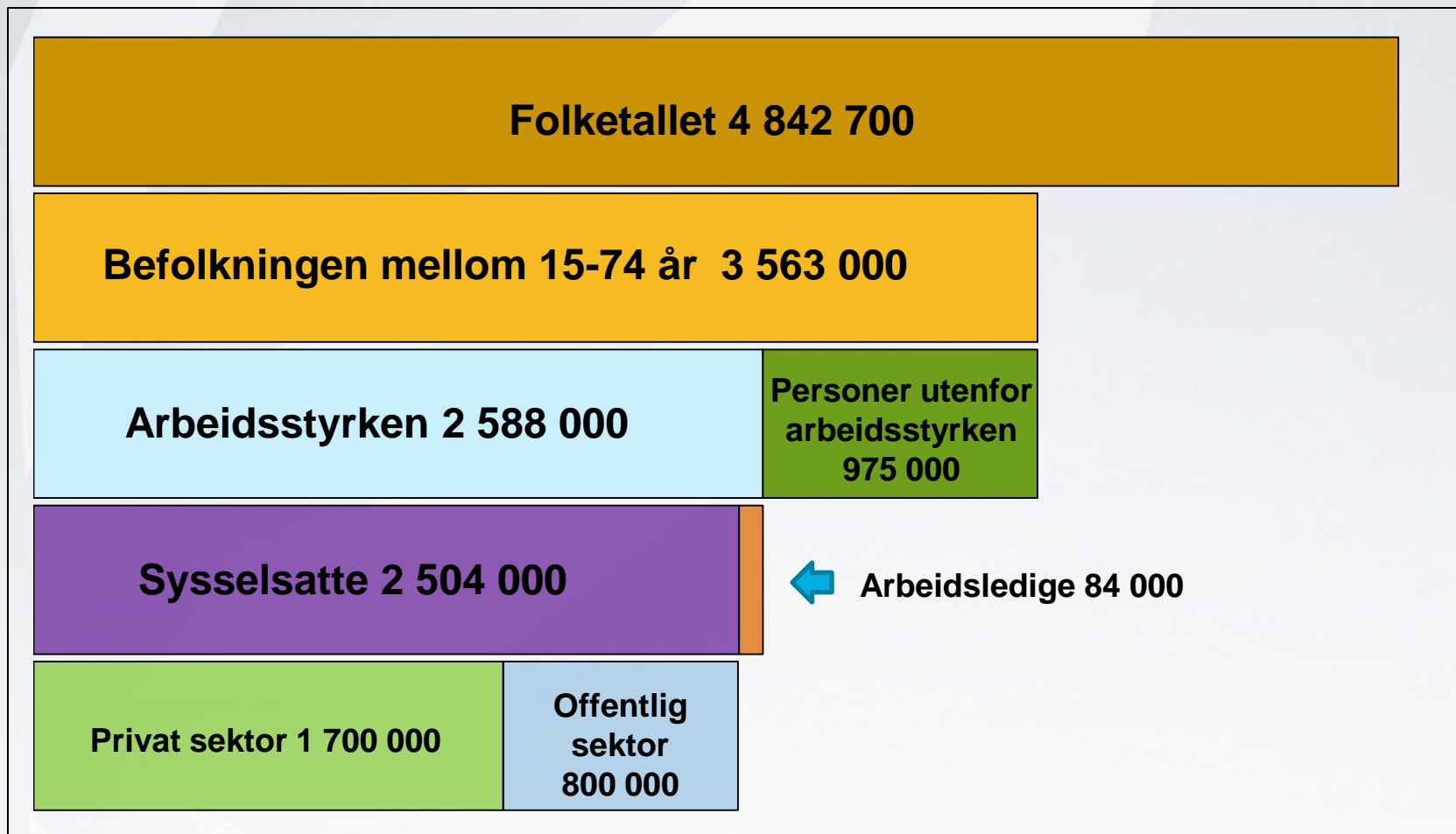
■ Nasjonalbudsjettet 2010

■ NHOs prognose

Kilde: NHO og Nasjonalbudsjettet 2010. Prognose basert på valutakurser rett før årsskiftet.

Den norske modellen

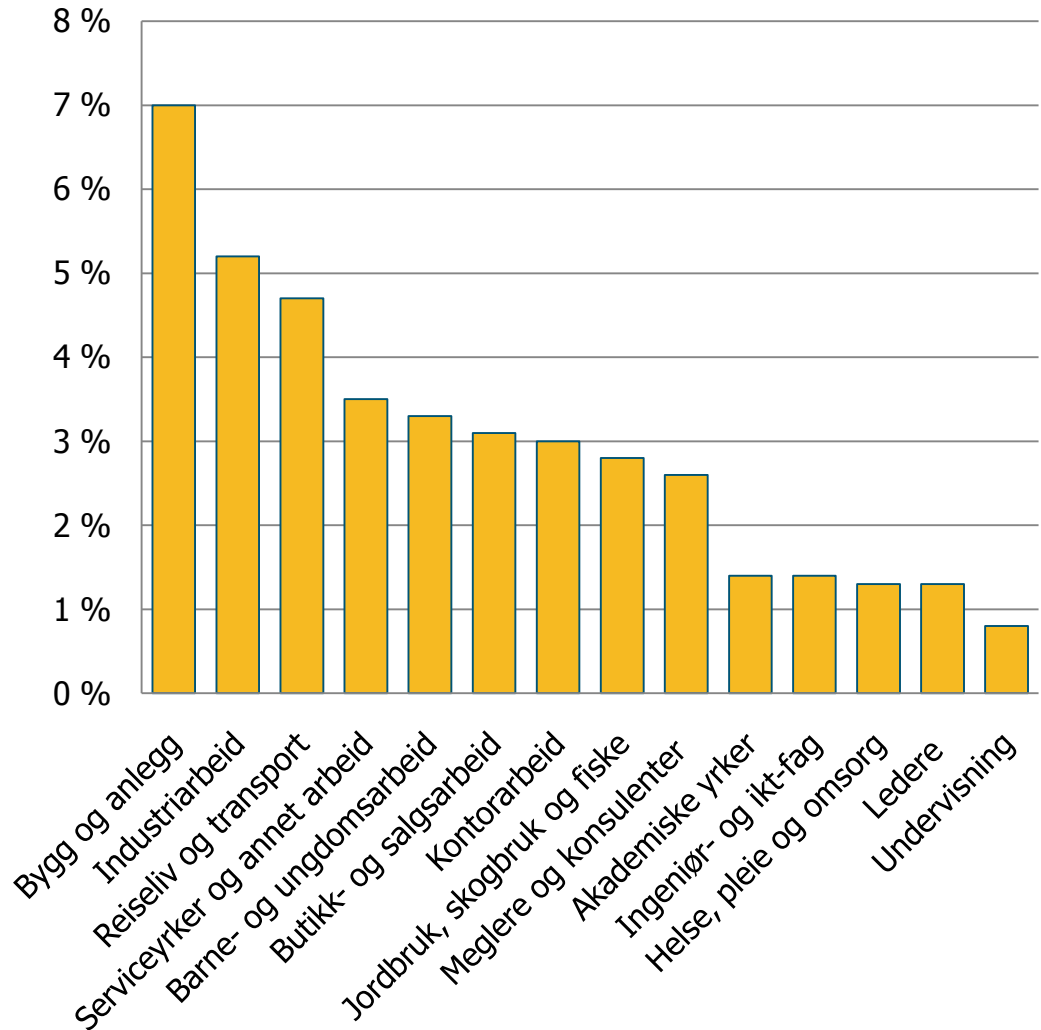
Todelingen av økonomien

Fall i sysselsettingen, motvirket i skjermet sektor av finanspolitikken

Ledigheten på 3,3 % men store bransjevisse forskjeller

NHO bedriftene melder om redusert arbeidskraftsbehov i 2010

Registrerte ledige fordelt på yrke ved utgangen av januar 2010
I prosent av arbeidsstyrken

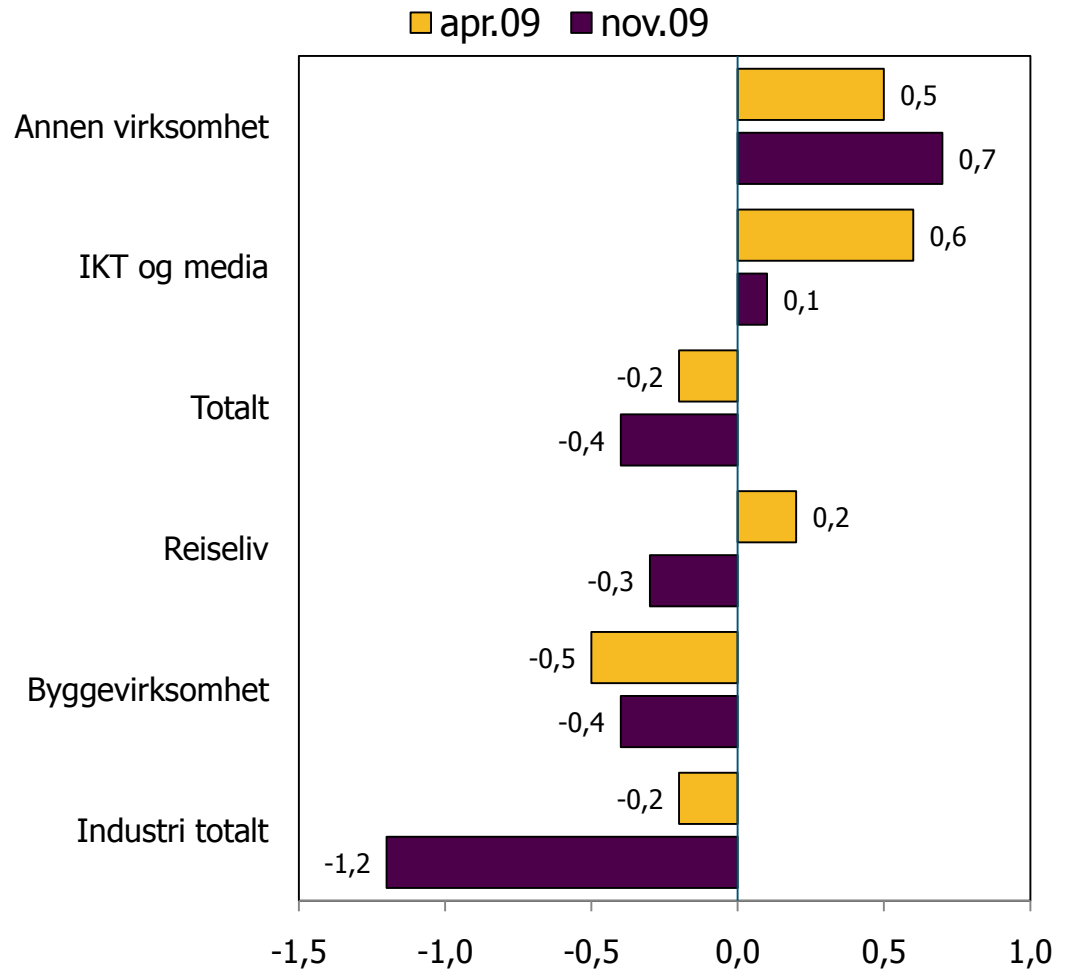
Todelingen av økonomien

Fall i sysselsettingen, motvirket i skjermet sektor av finanspolitikken

Ledigheten på 3,3 % men store bransjevise forskjeller

NHO bedriftene melder om redusert arbeidskraftsbehov i 2010

Arbeidskraftsbehovet i 2010
Prosentvis årlig vekst NHO bedriftene

Utfordringer - 2010

- Vekst i lønnskostnader på 1-1.5 % i konkurrentlandene
- Økt antall sysselsatte i offentlig sektor
- Høy lønnsvekst i offentlig sektor
- Finans- og pengepolitikk må støtte hverandre

Ekspansiv
finanspolitikk

Økte renter

Styrket
krone

Svekket
konkurrans-
evne

Spiser opp
effekten av
moderat
lønnsvekst

Hva gjør NHO for å møte utfordringen?

- Holde fast ved at konkurranseutsatt næringsliv setter rammen for lønnsoppgjøret i skjermet og offentlig sektor
- Understreke at eksportindustrien er det sentrale frontfaget, men matområdet, hotell/reiseliv, transport og servicebransjen utgjør også sentrale næringer i frontfagsmodellen
- Dialog med Regjeringen
- Koordinering internt i NHO-familien

Andre viktige elementer i oppgjøret

- Arbeidstid
- Minstelønn og garantibestemmelser
- Allmenngjøring
- Likelønn
- Lokale oppgjør
- Lederlønninger
- Andre bestemmelser

Styret i NHO vil med bakgrunn i den økonomiske situasjonen for norsk næringsliv foreslå at følgende legges til grunn for tariffoppgjøret 2010:

- Norsk næringsliv opplever en stor, og økende, forskjell i økonomisk utvikling mellom bedrifter som konkurrerer internasjonalt og virksomheter som har sitt marked i skjermet sektor
- Den konkurranseutsatte delen av næringslivet må sette rammen for oppgjørene i øvrige sektorer
- I en situasjon med overkapasitet og lav internasjonal etterspørsel må de kostnadsmessige og produktivetsfremmende sider av konkurranseevnen til norske bedrifter forbedres
- Særskilte tiltak for likelønn må skje innenfor den økonomiske rammen for oppgjøret
- Den vanskelige konkurransesituasjonen tilsier at det ikke bør innføres sosiale reformer eller andre kostnadsdrivende endringer i tariffavtalene
- Tariffoppgjøret må derfor gjennomføres på en slik måte at norsk næringslivs konkurranseevne styrkes gjennom forbedret produktivitet og en lønnsvekst som ikke blir høyere enn den gjennomsnittlige lønnsveksten i våre viktigste konkurrentland